

[Ivar Nørgaard.]

delse i fællesmarkedet. Vi har nok vore anelser om, at der er nuancer, især inden for de tre regeringspartier; men vi har forstået, at man altså nu accepterer, at den næste station på vejen må være dannelsen af en nordisk økonomisk union eller et nordisk økonomisk fællesskab, og at det, man bør tilstræbe, er en politisk beslutning om et sådant vidtgående skridt.

Markedsministeren fandt ikke, at det var betænkeligt, forstod jeg, at Sverige og Schweiz havde stillet sig positive over for bestræbelserne for særarrangementer, idet disse lande, som jo ikke har søgt om fuldt medlemskab af fællesmarkedet, oven i købet — i hvert fald for Sveriges vedkommende — skulle have ganske konkrete interesser varetaget, som de ikke fik varetaget ved Kennedyründearrangementet. Jeg tror, man her er nødt til at advare markedsministeren, for selv om det godt kan være, at der er sådanne ønsker om konkrete ordninger, kan jeg ikke se rettere, end at det ville være en sejr for de franske synspunkter, hvis man fik lokket EFTA-landene med til at klare det hele ved forhandlinger om særarrangementer. Franskmændene har jo ingenlunde lagt skjul på, at det er det, de vil have i stedet for en egentlig tilslutning i overskuelig fremtid, og det ville derfor efter min opfattelse betyde, at franskmændene ligesom fik vundet en sejr på vejen, fik cementeret deres afvisende holdning og vel oven i købet ville kunne få gjort nogle af EFTA-landene positivt interesseret i en sådan forhalingspolitik. Derfor mener jeg, at vi på møderne i EFTA og det næste møde i Wien fra dansk side stærkt må fastslå, at den franske vej ikke er en vej, EFTA-landene hverken samlet eller hver for sig bør træde ind på.

Der var enighed mellem indlederne i debatten om, at den nye situation, vi var kommet i, også stillede nye krav til os om en ændring af vor landbrugspolitik. Så vidt jeg forstod, var der ingen af ordførerne, der vendte sig mod den konstatering, at den omstændighed, at vi nu ikke i overskuelig fremtid kommer ind i fællesmarkedet, må nødvendiggøre en ændret holdning til den danske landbrugspolitik og dermed til den danske landbrugsstøtteordning.

Det må endvidere medføre, at vi aktivt

må interessere os for, hvordan vi kan komme i samarbejde med andre lande om ordninger også for disse landes produktion i retning af at sænke støtteniveauet for dermed at dæmpe produktionsudviklingen for landbrugsvarer.

Jeg forstod på markedsministeren, at der kunne være betænkelighed ved at tage et initiativ fra dansk side til en international konference om disse spørgsmål, så længe man endnu famler sig så meget frem og direkte kæmper indbyrdes inden for fællesmarkedet om fastlæggelsen af den endelige landbrugsordning. Det er sikkert rigtigt, at man ikke kan vente at få noget ud af en international konference, hvor fællesmarkedslandene deltager, før de har fundet deres egne ben; men man kan formentlig heller ikke få synderlig meget ud af en sådan konference fra dansk side, før vi har fundet vore egne ben, og man må vist erkende, at vi i dag står uden program for dansk landbrugs indretning og for de støtteordninger, som må anses for tidssvarende og for at være i overensstemmelse med de nye forudsætninger. Jeg tror, at man ikke blot, som hr. Svend Haugaard ville, skal give sig til at nedsætte en studiekreds om disse spørgsmål, men også meget snart bør fastlægge målet for disse undersøgelser.

Jeg er lidt bekymret ved hr. Svend Haugaards bemærkninger om, at en sådan studiekreds kan man godt nedsætte, men man må ikke forudskontore resultatet af undersøgelsen. Det forstod jeg, at man fra radikal side mente vi gjorde, når vi antydede, at et af resultaterne ville være, at antallet af bedrifter måtte sænkes. Jeg tror, det må være helt klart, at en hvilken som helst nyordning for landbruget må indebære, at antallet af bedrifter bliver betydelig mindre end nu, og at bedriftsstørrelsen bliver betydelig større end nu. Det behøver man vist ikke først at nedsætte grundige undersøgelser udvalgt for at få en formodning om vil ske. Jeg mener, at vi nu bør beslutte os til at optage en målsætningsdebat og nå frem til en linje for den kommende landbrugspolitik. Der er jo flere steder i verden rejst de samme tanker; og en række økonomiske eksperter her i Danmark har i den seneste tid berørt disse problemer; senest har Svend Bergsø berørt dem i en kronik i Politiken, som det også blev nævnt.